

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
7965423

Uw brief
01 april 2019

Uw referentie
2019Z06129

Datum 19 april 2019

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van het lid Tielen inzake 'Hogescholen
stoppen met nationale studentenenquête'

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Tielen van uw Kamer
inzake 'Hogescholen stoppen met nationale studentenenquête' (ingezonden 28
maart 2019). De vragen werden mij toegezonden bij uw boven aangehaalde brief
met kenmerk 2019Z06129.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

1. Bent u bekend met het bericht 'Hogescholen stoppen met nationale studentenenquête' van Scienceguide op 26 maart 2019?

Ja, daar ben ik bekend mee.

2. Deelt u de mening dat de Nationale Studenten Enquête (NSE) een belangrijk instrument is om opleidingen te vergelijken en daarmee houvast biedt voor aankomende studenten bij het maken van een weloverwogen studiekeuze? Zo nee, waarom niet?

Ja, het is zeker een belangrijk instrument om studenten te ondersteunen bij een weloverwogen studiekeuze.

3. Deelt u de mening dat de NSE instellingen in staat stelt om de kwaliteit van hun opleidingen inzichtelijk te maken, te evalueren en te verbeteren? Zo nee, waarom niet?

De uitkomsten van de NSE dragen inderdaad bij aan de kwaliteitszorg van instellingen. De studentenoordelen geven opleidingen op verschillende thema's inzicht in de studenttevredenheid. Dit geeft opleidingen informatie over waar nog punten liggen voor verbetering in hun kwaliteitszorg en aanknopingspunten om hierover het gesprek binnen de instelling te voeren. Naast de NSE gebruiken instellingen natuurlijk ook andere bronnen, instrumenten en onderzoek om hun kwaliteitszorg te verbeteren. De NSE moet dan ook gezien worden in dit breder palet van kwaliteitszorginstrumenten van instellingen.

4. Kunt u de door Vereniging Hogescholen (VH) aangedragen problemen als gevolg van gewijzigde privacyregels nader toelichten? Ziet u mogelijkheden deze eventuele problemen op te lossen en daarmee te voorkomen dat de hogescholen stoppen met de NSE? Zo ja, welke mogelijkheden zijn dat? Zo nee, waarom niet?

Door de Algemene Verordening Gegevensbescherming zagen hogescholen en universiteiten zich dit jaar genoodzaakt minder informatie dan voorheen aan te leveren bij Studiekeuze123 voor de uitvoering van de NSE. Hierdoor moest Studiekeuze123 de student deze informatie zelf laten invullen in de enquête, waarvoor extra vragen in de enquête zijn geprogrammeerd. Echter, dit bleek foutgevoelig te zijn, zowel wat betreft het programmeren als het laten invullen door studenten. Uit een tussentijds onafhankelijk onderzoek dat Studiekeuze123 heeft laten uitvoeren, blijkt dat studenten niet altijd bestaande combinaties hebben geselecteerd of de naam van hun opleiding verkeerd hebben ingevuld, mede veroorzaakt door de programmering. Gevolg hiervan is dat de gegeven antwoorden op de NSE-vragen voor deze gevallen bij de "verkeerde" opleiding zijn terechtgekomen en handmatig ingevulde opleidingsnamen opnieuw gekoppeld moeten worden aan de opleidingsnamen in het register. De conclusie van dit tussentijdse onderzoek is dan ook dat de huidige responsdataset niet geschikt is voor publicatie. In het rapport staan twee mogelijke oplossingsrichtingen om de data te repareren, namelijk het alsnog aanleveren van achtergrondgegevens door hogescholen en

universiteiten of het handmatig hercoderen van door de student ingevulde opleidingsnamen. De hogescholen zien geen mogelijkheden de benodigde data aan te leveren door de AVG en achten een handmatige herstelproces foutgevoelig. Het tussentijds onderzoek staat daarmee aan de basis van het besluit van de hogescholen om hun medewerking aan de NSE 2019 direct stop te zetten en verder vervolgonderzoek niet af te wachten.

Studiekeuze123 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gevraagd een vervolgonderzoek te verrichten naar de omvang van de problemen en de reparatiemogelijkheden van de data uit de NSE. De VSNU en NRTO hebben besloten eerst dit onderzoek van het CBS af te wachten alvorens een besluit over de NSE 2019 te nemen.

De gegevenslevering ten behoeve van de NSE is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf. Op korte termijn zie ik geen mogelijkheden vanuit OCW om de problemen die zijn ontstaan naar aanleiding van de AVG te verhelpen. De enige mogelijkheid die ik zelf in de hand heb, is het creëren van een juridische basis voor de gegevensuitwisseling ten behoeve van de NSE. Deze zou echter te laat komen voor de NSE van dit jaar. Ik wacht in eerste instantie nu het onderzoek van het CBS af om te bezien welke de reparatiemogelijkheden er eventueel nog zijn. Over de uitkomsten van dit onderzoek zal ik het gesprek aangaan met de VH, VSNU en studentenbonden.

Over de uitkomsten van het CBS-onderzoek in relatie tot de gegevens uit de NSE 2019 zal ik uw Kamer informeren middels een brief voor de zomer. Daarmee geef ik invulling aan het verzoek van het lid Futselaar om een brief over de NSE te ontvangen.¹ De vaste Kamercommissie OCW heeft mij tevens gevraagd naar het principeakkoord met de VH, VSNU, ISO en LSVb.² Zodra dit akkoord er ligt, zal ik uw Kamer hierover informeren.

5. Op welke wijze kunt u ervoor zorgen dat de kwaliteit van gegevens zodanig geborgd wordt dat onderwijsinstellingen deze kunnen gebruiken om de kwaliteit van hun opleidingen te verbeteren?

Ik ben hierover in gesprek met de VH, VSNU en studentenbonden. Een mogelijkheid die ik zie is het instellen van een apart deskundigenpanel die toeziet op de kwaliteit van de gegevens. Daarnaast ben ik in gesprek met de VH, VSNU en studentenbonden over tot op welk detailniveau instellingen gegevens terug geleverd kunnen krijgen van studenten binnen de kaders van de AVG.

6. Hoe kwalificeert u de opmerking van de Vereniging van Universiteiten (VSNU) dat de universiteiten wel voldoende waardevolle informatie uit de enquête kunnen halen om de enquête ook dit jaar als waardevol te beschouwen en te gebruiken?

Studiekeuze123 heeft het CBS gevraagd een onafhankelijk onderzoek te verrichten naar de kwaliteit van de data uit de NSE. Dit onderzoek zal moeten

¹ Kenmerk: 2019Z05967

² Kenmerk: 2019D12810.

uitwijzen of er voldoende betrouwbare en waardevolle informatie uit de enquête te halen is. De VSNU heeft besloten dit onderzoek te willen afwachten. De NSE is met meer dan 240.000 ingevulde enquêtes alleen al qua omvang een potentieel rijke databron. Er is door instellingen heel hard gewerkt om de respons zo hoog te krijgen. Het stopzetten van een dergelijk project is een ingrijpend besluit en om die reden wilt de VSNU nu eerst het expertoordeel van het CBS afwachten.

7. Bent u op de hoogte van andere factoren die ertoe hebben geleid dat de Vereniging Hogescholen deze rigoureuze beslissing heeft genomen? Hoe kwalificeert u de door de Vereniging Hogescholen gegeven redenen om dit jaar te stoppen met de NSE?

Zie hiervoor mijn antwoord op vraag vier, over de redenen van de VH om hun medewerking aan de NSE voor dit jaar stop te zetten. Naast de AVG, hebben daarbij ook fouten in de programmering van de NSE-vragenlijst een rol gespeeld. De VH is van mening dat er geen enkele twijfel mag bestaan over de betrouwbaarheid van de gegevens van de NSE en hebben om die reden hun medewerking aan de NSE stopgezet.

Het staat buiten kijf dat er geen enkele twijfel mag bestaan over de betrouwbaarheid van de gegevens uit de NSE en ik betreur het zeer dat de hogescholen zich voor dit jaar genoodzaakt zien te stoppen met de NSE. Om de kwaliteit van de data en de reparatiemogelijkheden te kunnen wegen, wacht ik nu eerst het onafhankelijke onderzoek van het CBS af.

8. Welke gevolgen heeft het besluit van de Vereniging Hogescholen voor studievoorlichting via onder andere de Keuzegids Hogescholen en Elseviers 'Beste Studies'?

Omdat de VH haar medewerking aan de NSE2019 heeft stopgezet zullen de NSE resultaten voor de bekostigde hogescholen in 2019, zoals het er nu naar uit ziet, niet aan hogescholen worden geleverd noch openbaar ter beschikking worden gesteld. Dat betekent dat bijvoorbeeld Keuzegids hogescholen en Elseviers 'Beste Studies' in 2019 niet geactualiseerd kunnen worden met gegevens uit de NSE2019. Zowel de Keuzegids Hogescholen als Elseviers 'Beste Studies' gebruiken ook andere (niet-NSE) data die wel ververst kunnen worden. Op de website van Studiekeuze123 zullen in de voorlichting de data van 2018 worden getoond. Afhankelijk van het CBS-onderzoek wordt besloten hoe omgegaan wordt met de overige data die is verkregen uit de NSE.

9. Bent u bereid om hoger onderwijsinstellingen wettelijk te verplichten om mee te doen aan een onafhankelijke en anoniem in te vullen nationale studentenenquête? Zo ja, op welke termijn kunt u ervoor zorgen dat deze verplichting van kracht wordt? Zo nee, welke andere instrumenten bent u bereid in te zetten om te zorgen dat onderzoek onder studenten onderdeel blijft van het overzicht over de kwaliteit en kwaliteitsverschillen tussen opleidingen?

Ik ben hierover in gesprek met de VSNU, VH en studentenbonden. Zowel studenten, instellingen als OCW hechten belang aan de gegevens uit de NSE en zetten zich in voor het vinden van een oplossing. Ik zie dan ook geen

reden nu om instellingen wettelijk te verplichten met de NSE mee te doen. Wel verken ik op dit moment de mogelijkheden voor het regelen van een wettelijke basis dat het instellingen mogelijk maakt meer gegevens aan te leveren voor de NSE.

**Onze referentie
7965423**